

ระบอบ เผด็จการกับการพัฒนา เศรษฐกิจในประเทศไทย

รศ.ศึกษารัษฎา จอมพลสฤษดิ์ ธรรมะรัชต์

ว่าที่ร้อยตรี ปณิมากร คุ่มเดช

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-700-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 16185584

DICTATORSHIP AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN THAILAND
:A CASE STUDY OF SARIT'S REGIME

Act.2Lt Patimakorn Kaumdaj

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University

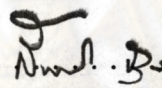
1995

ISBN 974-632-700-3

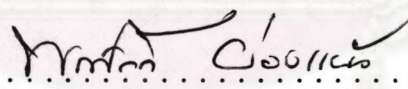
หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ระบอบเผด็จการกับการพัฒนา เศรษฐกิจในประเทศไทย
ศึกษากรณีรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
โดย : ว่าที่ร้อยตรีปฏิมากร คุ่มเคซ
ภาควิชา : การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ สีมมณี

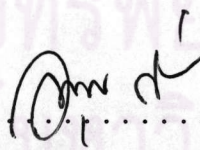

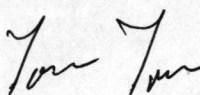
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝ่องแพ้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ สีมมณี)

..... กรรมการ
(ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

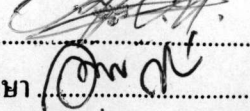
ปฏิมากร คุ่มเดช, ว่าที่ร้อยตรี : ระบอบเผด็จการกับพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย :
ศึกษารณัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (DICTATORSHIP AND ECONOMIC
DEVELOPMENT IN THAILAND : A CASE STUDY OF SARIT'S REGIME)
อ.ที่ปรึกษา รศ.ดร. อนุสรณ์ ลีมนานี , 195 หน้า. ISBN 974-632-700-3

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาบทบาทของรัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
ของประเทศไทย โดยมีสมมติฐานว่าการเปลี่ยนแปลงของทุนนิยมโลกทำให้รัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ได้เริ่ม
การพัฒนาเศรษฐกิจขึ้น และใช้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครอง
รวมทั้งปรับปรุง ก่อตั้งหน่วยงานและกฎหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุน
และการควบคุมแรงงาน

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดขึ้นจากอิทธิพลของทุนนิยมโลก
โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้ธนาคารโลกเป็นเครื่องมือในการผลักดันให้เกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย และรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ได้ใช้ผลงานการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่างๆ
เพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครองและบริหารประเทศ รวมทั้งการจัดตั้งและปรับปรุงองค์การรัฐ
ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญคือ สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้
รัฐบาลยังให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและอื่นๆ แก่ผู้ลงทุน ตลอดจนยกเลิกกฎหมายแรงงานเพื่อควบคุม
แรงงานและสร้างบรรยากาศเพื่อการลงทุนจากต่างประเทศ

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา ปกครอง
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C331820 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: : CAPITALISM / DICTATORSHIP / ECONOMIC DEVELOPMENT

PATIMAKORN KAUMDAJ, ACT.2LT : DICTATORSHIP AND ECONOMIC

DEVELOPMENT IN THAILAND : A CASE STUDY OF SARIT'S REGIME

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. ANUSON LIMMANEE, Ph.D. 195 pp.

ISBN 974-632-700-3

Scrutinizing the relationship between dictatorship and economic development in Thailand during the Sarit's regime, this study is aimed at answering two basic questions : why the active development effort was made by the regime ?, and how it was organizationally implemented ?

It is found in this research that the development planning by the Sarit's regime not only was influenced by the developments of world capitalism through U.S.A. and the World Bank but also resulted from the legitimization of the regime through its economic performances. Regarding the organizational implementation of its development planning, the Sarit's regime either set up or reorganized four development-related agencies to carry out it's development programs, namely the Bureau of Budget , the National Economic Development Board , the Board of Investment and the Industrial Finance Corporation of Thailand . To attract foreign investment , the regime also provided a number of tax privileges to investors and abolished the labor law.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การปกครอง.....

สาขาวิชา..... ปกครอง.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เพราะความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ สิมมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มาโดยตลอด นอกจากนี้ยังใคร่ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่าน โดยเฉพาะท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว ประธานกรรมการ และ ดร.ไชยันต์ ไชยพร กรรมการ และอดีตผู้บังคับบัญชาหลายท่าน เช่น คุณอร่าม โกฏิกุล และคุณไพโรจน์ เกษแม่นกิจ อดีตผู้อำนวยการบริหารสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย คุณวิเชียร ไตรวงศ์ไพศาล กรรมการบริหารสมาคมเครื่องนุ่งห่มฯ และประธานสภาภาครวม 310 ประเทศไทย ของสโมสรไลออนส์สากล และคุณชวลิต นิมละออ อุปนายกสมาคมเครื่องนุ่งห่มฯ ที่ได้ให้โอกาส สนับสนุนและชี้แนะในการทำงานจนมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จวบจนกระทั่งถึงปัจจุบันรวมทั้งคุณย่า กระจำง คุณอาประคองศรี และน้องชาย ภรรยาและบุตรชาย ที่ได้เป็นกำลังใจต่อการวิจัยในครั้งนี้มาโดยตลอด ตลอดจนขอขอบคุณ คุณกานติมา จิตต์รุ่งเรืองชัย ที่ได้ช่วยให้การจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดีมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
3. การสำรวจทฤษฎีและแนวคิด.....	4
3.1 ทฤษฎีระบบทุนนิยมและระบบโลก.....	4
3.2 ทฤษฎีนีโอมาร์กซิสต์.....	8
3.3 แนวคิดที่ว่าด้วยรัฐนีโอ-ฟาสซิสต์.....	10
3.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	15
4. สมมุติฐานในการศึกษา.....	23
5. การดำเนินการศึกษา.....	23
5.1 วิธีการศึกษาและนำเสนอ.....	23
5.2 วิธีรวบรวมข้อมูล.....	24
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	24
บทที่ 2 อิทธิพลทุนนิยมโลกในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย.....	28
1. การผูกติดกับทุนนิยมโลกของไทย.....	28
1.1 การค้าระหว่างประเทศ : การพึ่งพาและการพึ่งพิงตลาดโลก..	30
1.2 ความช่วยเหลือจากต่างประเทศก่อนปี พ.ศ.2500.....	40

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2. สหรัฐอเมริกา : ผู้พิทักษ์ทุนนิยมโลก.....	42
2.1 ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาต่อประเทศไทย.....	44
2.2 ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ : ตัวแทนของทุนนิยมสหรัฐอเมริกา.....	53
2.3 การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ : จุดมุ่งหมายของสหรัฐอเมริกา.....	57
3. บทสรุป.....	59
บทที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจ : ความชอบธรรมของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์.....	66
1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ : ผลงานสำคัญของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์.....	66
2. ผลงานของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ : ความชอบธรรม ของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์.....	74
3. ผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1.....	82
บทที่ 4 การปรับปรุงองค์กรรัฐเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	89
1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ.....	92
1.1 ความเป็นมา.....	92
2. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม.....	99
2.1 ความเป็นมา.....	99
2.2 อำนาจหน้าที่.....	100
3. สำนักงานงบประมาณ.....	102
3.1 ความเป็นมา.....	102
3.2 อำนาจหน้าที่.....	104
3.3 การจัดองค์กร.....	106

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.....	108
4.1 ความเป็นมา.....	108
4.2 อำนาจหน้าที่.....	109
บทที่ 5 การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศและการควบคุมแรงงาน.....	115
1. การให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุน.....	119
1.1 การมีหลักประกัน.....	120
1.2 การให้สิทธิประโยชน์.....	121
2. การส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2499-2508.....	124
3. ผลดี-ผลเสียเนื่องจากการส่งเสริมการลงทุน.....	127
4. การควบคุมบทบาทของผู้ใช้แรงงาน.....	134
บทที่ 6 บทสรุป.....	143
รายการอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	156
ประวัติผู้เขียน.....	195

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	มูลค่าสินค้าออกของไทย คิดเป็นร้อยละของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด.....	32
ตารางที่ 2	สินค้าออก สินค้าเข้า ดุลการค้า และดุลการชำระเงินของประเทศไทย ปี 2500-2506.....	34
ตารางที่ 3	สินค้าเข้าและสินค้าออกของไทย ปี 2491-2507.....	35
ตารางที่ 4	การค้าระหว่างประเทศของไทยแยกตามประเภทผู้ซื้อ-ผู้ขาย.....	36
ตารางที่ 5	สัดส่วนมูลค่าของสินค้าเข้าประเภทต่าง ๆ.....	38
ตารางที่ 6	เงินบริจาค (เงินช่วยเหลือ) ต่างประเทศของไทย.....	50
ตารางที่ 7	เงินกู้ต่างประเทศของไทย.....	51
ตารางที่ 8	ดุลย์การชำระเงินของประเทศไทยปี 2491-2506.....	85
ตารางที่ 9	การส่งเสริมการลงทุนของไทยระหว่างปี 2503-2507.....	126
ตารางที่ 10	กิจการอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม.....	130

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๓)